

Slutrapport VÄXA

Projektname Växa Ambassadörerna
Projektledare Sergio Manzanares
Projektperiod 200601-221231

Inledning

Projektet VÄXA startade den 1 juni 2020 och avslutades den 31 december 2022. Trots att detta projekt inleddes mitt under den rådande covid-19-pandemin, med dess begränsningar som satt stopp för stora delar av planeringen, har det genomförts i samverkan av Studieförbundet ABF, Hyresgästföreningen, Föreningen Rapatac och bostadsbolaget Sandvikenhus. Deras gemensamma nätverk och samlade kunskap har varit avgörande för projektets resultat.

Under hösten 2020 tillät covid-restriktionerna samlings för endast 8 personer, vilket möjliggjorde för Rapatac att hålla öppen verksamhet för ungdomar. Genom dessa öppna möten kunde ett stort antal unga ambassadörer rekryteras. Emellertid visade det sig vara svårt att rekrytera vuxna ambassadörer långt in i projektet på grund av de begränsningar som covid-19-pandemin ställde till med.

Projektet VÄXA hade som syfte att stärka ledarskapet och organiseringen i bostadsområdet "Nya Bruket" i Sandviken. Genom ökad inflytande och delaktighet i lokalsamhället hoppades projektet kunna påverka psykosocial hälsa positivt. Projektet syftade också till att engagera, bilda och bidra till organisering.

Fokus under projektperioden var att engagera nyckelpersoner från området som skulle kunna bidra till ökat förtroende för samhället och området. Nyckelpersonerna var viktiga för att sprida kunskap och locka boende till möten och aktiviteter. Dock blev det svårt att engagera viktiga nyckelpersoner som redan var väldigt engagerade i andra sammanhang, vilket är en lärdom för det framtida arbetet.

Tack vare samverkan med fyra samarbetspartners, projektet nådde ut till olika grupper i lokalsamhället. En grupp på cirka tio ungdomar visade snabbt intresse för projektet och bidrog till att sprida information om det i sina nätverk, vilket ledde till att fler unga började delta i projektet.

Det har sammanlagt varit ca 50 ungdomar och vuxna som har agerat som ambassadörer för projektet. Vissa har delta i enstaka insatser under en period, medan andra har varit en del av ambassadörskapet under hela projektperioden.

Innan deltagandet påbörjades, genomfördes en enkät för att erhålla en aktuell bild av ambassadörernas åsikter, uppfattningar och kunskapsnivå. En uppföljande enkät gjordes efter projektets avslutande för att bedöma projektets påverkan på ambassadörerna.

Resultaten visar att alla ambassadörer som varit involverade från början till slut har känt sig mer inspirerade och engagerade i sitt bostadsområde än tidigare. Dessutom har alla rapporterat att de har fått en ökad kunskap och förändrade värderingar om sig själva och andra människor på ett positivt sätt. Exempel är att deltagarna svarar att dom kan mer om hur det är att planera ett projekt, vet mer om hur Sandviken som kommun är organiserad, vet mer om politikernas roll och arbete. Däremot har inte några större skillnader observerats när det gäller ambassadörernas syn på maktavare eller den generella bilden av Nya Bruket bland invånarna i Sandviken. Ambassadörerna upplever fortfarande att många har en föråldrad och missvisande bild av Nya Bruket. Denna uppfattning hos ambassadörerna har inte förändrats från projektets början till dess avslutande.

Avgränsningar

Det har visat sig att vissa verksamheter som initierats genom VÄXA i andra bostadsområden och projekt har skapats. Dessa verksamheter kommer inte att beaktas inom ramen för denna rapport.

Beskrivning

Det har identifierats ett behov i bostadsområdet Nya Bruket i Sandviken, enligt rapporten "Skillnader i livsvillkor och levnadsvanor i Sandvikens kommun 2020". På grund av oroande låga värden inom många områden har Växa Ambassadörer startats som en strategisk satsning för att ändra denna situation. Målet med detta projekt är att utveckla och pröva metoder inom ledarskap, pedagogik, idéutveckling och organisering, med syftet att skapa hållbara verksamheter med fokus på boendemiljö, boendesociala frågor och samhällsinkludering. Primär målgrupp för satsningen är invånare i bostadsområdet, med målet att minst 100 personer aktivt delta i relaterade aktiviteter. Genom personliga möten, inkluderande aktiviteter och ökad trygghet och trivsel hoppas man sprida engagemang och kunskap i bostadsområdet. Ett ytterligare mål är att utbilda minst 10 personer till Växa Ambassadörer

Bakgrund

Växa Ambassadörer är en strategisk insats för att förbättra livskvaliteten på Nya Bruket, en centralt belägen bostadsområde i Sandvikens kommun. Enligt den senaste rapporten "Skillnader i livsvillkor och levnadsvanor i Sandvikens kommun 2020" har det visat sig att området är präglad av höga arbetslöshetssiffror, segregation och en låg andel invånare med eftergymnasial utbildning. Dessutom visar rapporten att nära 50% av ungdomarna på Nya Bruket mellan 20-25 år inte finns i varken arbete eller studier och att valdeltagande i området är särskilt lågt. I Växa har vi kommit i kontakt med en del unga människor som tillhör gruppen "hemmasittare" som alltså varken studerar eller är i arbete och som ofta är rätt isolerade. Vi har engagerat några i projektet och ser att de på ett individuellt plan givit goda resultat.

Syftet med Växa Ambassadörers satsning är att utveckla och pröva metoder inom områdena ledarskap, pedagogik, idéutveckling och organisering med målsättningen att skapa långsiktiga och hållbara verksamheter som fokuserar på boendemiljö, boendesociala frågor och samhällsinkludering. Genom personliga möten, inkluderande aktiviteter samt ökad trygghet och trivsel hoppas man på att öka engagemanget och kunskapen i bostadsområdet.

Syfte & mål

Projektet har arbetat utifrån att kunna uppnå och mäta 6 mål som beskrivs här nedan.

1. 6 öppna möten per år mellan olika grupper och individer i det aktuella området.
2. Minst 100 personer i området ska ha varit delaktiga i något processarbete
3. Öka valdeltagandet till 80 % i riksdagsvalet 2022 i bostadsområdet.
Valresultatet för vallokal Murgården (Nya Bruket) var 72,7% och kommungenomsnittet var 86,95 % i valet 2018.
4. Öka upplevelsen av trygghet, trivsel, tillit och inflytande inom bostadsområdena utifrån Sandvikenhus AB:s NKI och Hyresgästföreningens medlemsundersökningar.
5. Öka andelen aktiva inom föreningar och annan organisering i området. - Antal rapporterade studietimmar inom ABF ska vara minst 3 000 under tredje projektåret.
- Antal rapporterade kulturarrangemang inom ABF ska ha ökat med 100 % under tredje projektåret jämfört med nuläget.
- Andelen boende som är medlemmar i Hyresgästföreningen ska öka med 10 procentenheter i bostadsområdet under projekttiden.
- Antalet förtroendevalda inom Hyresgästföreningen ska öka med 100 % i bostadsområdet under tredje projektåret jämfört med nuläget.
- Antal aktiva i Borrådet ska öka.
- Antalet ungdomsproducerade aktiviteter inom projektet ska uppgå till minst 10 per år, varav minst 2 av större karaktär.
6. Minskade kostnader för avfallshantering och felsortering i miljöhus, städning och skadegörelse inom bostadsområdet. Detta görs med matchning av statistik från Sandvikenhus och Gästrike Återvinnare.

Organisation

ABF, Hyresgästföreningen, Rapatac och Sandvikenhus är projektpartner som drivit projektet.

Styrgrupp

Stefan Lundqvist, VD Sandvikenhus AB
Ninni Berggren Magnusson, Verksamhetschef Hyresgästföreningen Gävleborg
Moussa N'Diaye, Grundare Raptac
Torgny Jacobsson, Verksamhetschef ABF Gästrikebygden

Operativa gruppen

Utses av respektive samverkanspart

Anna Podgorsek, Rapatac (-2021)
Stefan Björling, Hyresgästföreningen (-2021)
Cecilia Book Partanen, Sandvikenhus AB (-2022)
Emmanuel Sesay, Rapatac (2021-2022)
Alexander Forsberg, Hyresgästföreningen (2021-2022)
Reine Lööf, ABF Gästrikebygden, (-2021)

Projektledare

Utses av ABF Gästrikebygden och ingår i både styrgruppen och operativa gruppen.

Nicola Karan, ABF Gästrikebygden (2020-2021)
Sergio Manzanares, ABF Gästrikebygden (2021-2022)

Metod / Modell

VÄXA's samarbetspartners har en omfattande erfarenhet av projektarbete, och deras samlade kunskap har varit en avgörande faktor för utvecklingen av projektets modell. Ledarna har genomgått introduktionskurser i "Mod att leda" (Brene Brown) och ABF:s "Verktygslåda" samt "Metodboken - 75 strategier för kreativa möten" (Morgan Öberg) för ledarskapsutveckling.

Verktygslådan är en samling av rekommendationer, övningar, utvärderingsmetoder och annat material som ledare kan använda för att förbättra sina ledarskapsfärdigheter. Den är tänkt som en källa till inspiration för nya arbetssätt samt en samling av övningar och metoder som ledare kan välja att använda. Studiecirkelns tradition och roll inom folkbildningen har också påverkat projektets design och metodik.

Metodboken är en användbar bok för personer intresserade av att förbättra deras förmåga att leda kreativa och produktiva möten. Vi har även jobbat med klassiska metodupplägg för mindre och större projekt.

Projektets genomförande

Del 1

Under den första fasen av projektet identifierades personer som skulle delta i ledarutbildningarna och sprida information om projektet. Enligt planen skulle ledarutbildningarna ha genomförts tidigare, men det dröjde till hösten 2021 innan de kunde genomföras. En av de största utmaningarna under denna period var att få kontakt med specifika individer och grupper. Planen att genomföra öppna informationsmöten om projektet kunde inte realiseras. Genom Rapatac identifierades 10-tal unga personer som blev centrala för genomförandet. Rapatac höll regelbundna träffar med ungdomarna och digitala möten via Teams startades. Dessutom bildades grupper på Instagram av ambassadörerna på eget initiativ.

Under denna period etablerades även styrgruppen och den operativa gruppen.

Del 2

Under andra fasen av projektet, som inleddes 2021, stod projektorganisationen inför en rad förändringar, inklusive påverkan från COVID-19, som bidrog till en uppehåll i projektet. Såväl projektledare på ABF som kontaktpersoner hos Rapatac och Hyresgästföreningen ersattes av nya personer som behövde anpassa sig till sina nya roller och arbetsuppgifter i projektet. Trots dessa utmaningar kunde ungdomarna som var involverade i projektet fortsätta mötas regelbundet på Rapatac för att hålla projektet igång och planera innehållet i ledarutbildningarna tillsammans med ledare från Rapatac och ABF. Träffarna fokuserade på samtal baserade på projektets nyckelord: demokrati, delaktighet, trygghet, trivsel och gemenskap.

Del 3

Under andra halvan av 2021, med minskningen av covid-restriktioner, började projektet att återuppta sin verksamhet. Ambassadörskapet, som nu hade vuxit till 25 personer (17 ungdomar och 8 vuxna), intensifierade planeringen för en fysisk ledarutbildning som hölls den 3-5 december 2021. Hösten 2021 samlades ambassadörerna för att tillsammans planera aktiviteter för att rekrytera fler ambassadörer och träffa boende på Nya Bruket. Trots osäkerhet om eventuella restriktioner, planerade ambassadörerna separata "case" för att uppnå projektmålen. Planen var att arbetet med case skulle börja efter genomförd ledarutbildning, men på grund av den rådande situationen började arbetet parallellt. För att stödja arbetet sattes tre arbetsgrupper igång med coaching från den operativa gruppen.

Ambassadörerna fick komma med olika idéer om vad de skulle vilja genomföra som sitt "case". Det fick i princip vara vad som helst, med begränsningen att det skulle ske med och av/för boende på Nya Bruket. Exempel på case som ambassadörerna kom med var att starta en fritidsgård för yngre och äldre barn, starta en schackklubb för unga, ordna en kurs i franska, ha en frisör-workshop för personer med krulligt hår, göra en modevisning med olika personer från Bruket, ha möte med tema "Killsnack" för killar, ordna föräldraträffar för föräldrar till barn som sportar, och starta ett café på Bruket.

Exempel på case som ambassadörerna kom med:

- Starta en fritidsgård på Nya bruket för yngre och äldre barn
- Starta en Schackklubb för unga
- Ordna en kurs i Franska
- Frisör-Workshop för dig med Krulligt hår
- Göra en modevisning med olika personer från Bruket
- Ha möte med tema "Killsnack" för killar
- Föräldraträffar för föräldrar till barn som sportar
- Starta café på bruket

Under utbildningstillfällena fick ambassadörerna lära sig hur man kan driva projekt och vad som är viktigt att tänka på. Tanken var att hjälpa ambassadörerna att gå från idé till genomförande. Det viktigaste var lärprocessen och hur man kan åstadkomma något från idéstadiet till verklighet. På utbildningstillfällena fick ambassadörerna presentera sina idéer och sedan föreläste vi för att hjälpa ambassadörerna att planera och göra aktivitetsplaner för respektive case.

Inte alla case kunde genomföras eller ens påbörjas, men det viktigaste var att deltagarna lärde sig att planera och driva egna projekt.

Ett exempel på hur det gick till med ett case:

Mom 1

Två ambassadörer lyfter ett problem (tex att det saknas kunskap hur man kan jobba med krulligt hår).

Mom 2

Under en workshop får ambassadörerna förbereda en presentation om sina tankar. Genom att svara på frågor som: Vad ser ni inte funkar idag? Varför är detta ett problem och för vilka? Vad kan man göra för att det inte ska vara ett problem? mm

Mom 3

Under utbildningstillfällena får case-initiativtagarna utbildning i projektkunskap. Hur planerar man ett projekt? Hur gör man en budget? Vilka ska vara med i projektet? Hur marknadsför man ett projekt? mm

Dessa kunskaper får ambassadörerna oavsett om de har ett case eller inte. Tanken är att kunskapen ska bli kvar för framtida engagemang.

Mom 4

Efter utbildningstillfällena kan ambassadörerna fortsätta med sina case genom stöd av den operativa gruppen. Många släpper sina case, då de under utbildningarna kommit fram till att de inte har tid eller möjlighet att genomföra det.

Tex i caset om "krulligt hår" så hittade ambassadörerna en workshop i Gävle som de gick på och kommer att försöka ta med till Nya Bruket under 2023.

Del 4

Under den första halvan av år 2022 upphörde alla covid-restriktioner, vilket möjliggjorde fortsatt planering och genomförande av projektet. Ledarutbildning Steg 2 genomfördes under sista helgen i mars med fokus på genomförande av det planerade projektet. Samtidigt utlyste Sandvikens kommun extra medel för "social inkludering" som gav projektets arbetsgrupper möjlighet att söka medel för genomförande av aktiviteter. Tre av dessa ansökningar beviljades och genomfördes under april månad. Denna beviljning var tillfällig under en begränsad period, men gav stor nytta för projektet. Det var viktigt för VÄXA Ambassadörerna att få genomföra sina projekt och visa att Sandvikens kommun satsar på Nya Bruket.

Del 5

Vid mars månads slut genomförde VÄXA Ambassadörerna en ledarutbildning som fokuserade på praktiska övningar. I april hölls öppet hus på Nya Bruket varje helg, vilket möjliggjordes av Sandvikens kommun som tilldelade två lokaler för ambassadörerna. Dessa öppna möten syftade till att samla in förslag och idéer från boende om aktiviteter som de skulle vilja delta i. Under april månad inkom en mängd förslag, vilket gav ambassadörerna en solid grund för det fortsatta arbetet. I april genomfördes den största aktiviteten då ca 150-200 boende delta i en gemensam firande. Detta gav VÄXA Ambassadörerna möjlighet att visa sina nya ledarskaps- och organisationsfärdigheter.

Under del 5 av projektet ökade också fokus på målen 3 och 4, som syftar till att öka valdeltagandet. Valrörelsen under sommaren 2022 förde med sig behovet att förklara valregler och besvara frågor från boende, både politiska och praktiska. En stor del av frågorna var av praktisk karaktär, men det fanns också en del besvikelser och oro, särskilt bland personer från Kurdistan som uttryckte besvikelse över Sveriges samarbete med Turkiet.

VÄXA Ambassadörerna svarade på boendes önskemål och behov genom att ordna många aktiviteter. Ett tydligt exempel var när den kände Rasmus Paludan brände Koranen i Sandviken, vilket ledde till upprörda reaktioner bland många boende. Ambassadörerna ordnade en större aktivitet på Nya Bruket som lockade ca 200 boende och syftade till att skapa gemenskap och ge möjlighet till samtal, långt bort från Paludans demonstration.

Del 6

Del 6 i Projektet genomfördes parallellt med del 5 på grund av tidsbrist. Syftet med del 6 var att granska och genomföra det arbete som hade utförts, för att kunna skapa en plan för att tillgodose de nya behoven som uppstod. Operativ grupp och ambassadörer samarbetade i workshops och utvecklade förslag för hur VÄXA skulle kunna fortsätta existera. En oro som existerade bland invånarna på Nya bruk var att samarbetet bara var tillfälligt och att samarbetsparterna inte skulle vara lika aktiva i området efter projektets avslutande. Vi tror att denna oro kunde motverkas att medverkande organisationer är etablerade organisationer som kan finnas under längre tid i området. genom Därför samlade ambassadörerna in synpunkter från boende om deras önskemål för framtiden och vilka kanaler som finns tillgängliga för att nå kommunen och samhället. Inom respektive samarbetspart har det också diskuterats hur nätverket och samarbetet kan fortsätta i framtiden.

Del 7

Den sista fasen av projektets arbete syftar till utvärdering och spridning av resultaten. Detta kommer att ske löpande under det kommande året 2023 och innebär att nätverken, som etablerats under projektets gång, fortsätter att fungera och bidra till det ordinarie arbetet. Samtidigt kommer ambassadörerna att fortsätta mötas och planera för framtiden, för att säkerställa att projektets mål och syften uppfylls.

Resultat

1. 6 öppna möten per år mellan olika grupper och individer i det aktuella området.

Resultat: Under åren 2021 och 2022 genomfördes sammanlagt 15 öppna möten, varav 6 under 2021 och 9 under 2022. Ambassadörerna agerade som centrala figurer för att bjuda in deltagare till mötena, som innefattade information om projektet samt möjligheter för deltagare att komma med förslag och idéer för att förbättra Nya Bruket.

Kommentar: Alla öppna möten var välbesökta, särskilt av unga människor som var angelägna om att bli ledare. Utvärderingen med ambassadörerna visade dock på en bristande förberedelse för att leda mötena, vilket gjorde processen tung i början. Men till slutet av år 2021 blev mötena mer effektiva när flera ambassadörer kände sig mer säkra i sina metoder

för att hålla möten och workshops. Kontinuerliga möten med boende för att samla tankar och idéer har visat sig vara en god idé. Många boende upplevde också att de oftast bara bjuds in till möten i samband med något olyckligt händelse eller renodlade informationsmöten.

Lärdomar: Det är viktigt att fortsätta med regelbundna träffar där fokus ligger på att umgås och samla boendes tankar och idéer. Samverkan med mötesplatsen som drivs av IOGT-NTO är viktig, då dessa nätverk har en stor potential att samla många. Den viktigaste lärdomen här är att organisationerna som drev VÄXA är redan idag väletablerade och står på en stabil grund, organisatoriskt och historiskt. Många hade redan koll på oss och det hade vi själva inte förstått.

Statistik för öppna möten 2021/2022

2021

Datum	Aktivitet	Deltagare	Kvinnor	Män
-------	-----------	-----------	---------	-----

2021-07-06	Öppen Workshop för Ambassadörer	20	10	10
2021-07-28	Öppen Workshop för Ambassadörer	23	9	14
2021-08-10	Öppet möte med Ambassadörerna	150	75	75

2021-10-21	Öppet möte med Ambassadörerna	30	17	13
2021-10-23	Öppen träff för intresserade	29	17	12

2021-11-18	Öppet möte med Ambassadörerna	25	15	10
------------	-------------------------------	----	----	----

2022

Datum	Aktivitet	Deltagare	Kvinnor	Män
-------	-----------	-----------	---------	-----

2022-02-12	Öppen workshop ungdomar			0
2022-02-28	Öppen workshop ungdomar			0

2022-03-08	Öppen workshop ungdomar			0
2022-04-03	Fika och öppen förslagslåda med vad som är bra på Nya Bruket	19	10	9
2022-04-10	Fika och öppen förslagslåda med vad som är bra på Nya Bruket	12	4	8
2022-04-17	Fika och öppen förslagslåda med vad som är bra på Nya Bruket	18	10	8
2022-04-24	Fika och öppen förslagslåda med vad som är bra på Nya Bruket	26	15	11
2022-05-07	Familjedag med flera föreningar, hoppborg, lek, VÄXA på plats	300	150	150
2022-06-04	Familjedagarna på Nya bruket, samtal med boende. Tillsammans med olika föreningar och kommun.	200	100	100
2022-08-21	Ambassadörerna möter boende på Nya bruket	100	50	50
2022-08-25	Folkfest på Nya Bruket	200	150	50

2. Minst 100 personer i området ska ha varit delaktiga i något processarbete

Resultat: Under perioden 2021-2022 har vi engagerat 354 personer i arbete med processer. Av dessa antas det att cirka 150 var unika deltagare, varav ungefär 80 deltog i en process utformad för just detta ändamål.

Antal deltagare uppdelade efter kön

Deltagare	Kvinnor	Män
354	203	151

Kommentar: Det har varit utmanande att definiera vad en process är. Vår definition omfattar deltagande i en workshop eller utbildning där man som deltagare får arbeta både interaktivt och teoretiskt. Syftet är att tillföra deltagarna flera olika perspektiv som kompletterar deras egna.

Lärdomar: Det är svårt att mäta huruvida deltagarna känner att dom varit delaktiga i en process. Studiecirkeln uppbyggnad bygger ofta på en process för ledaren. Cirkelledaren ska ha gått en grundutbildning för att sedan hålla i cirkeln. Grundutbildningen presenterar hur processen går till och hur ledaren kan rusta sig för att leda den. Vår lärdom är att ledarna för aktiviteten som genomförs bör vara grundutbildade i processarbete.

**3. Öka valdeltagandet till 80 % i riksdagsvalet 2022 i bostadsområdet.
Valresultatet för vallokal Murgården (Nya Bruket) var 72,7% och kommun
genomsnittet var 86,95 % i valet 2018.**

Utfall: Valresultatet i valdistriktet (Murgården) visar en minskning jämfört med resultaten från riksdagsvalet 2018. Siffrorna visar att minskningen i Murgården är ungefär 7,2 procentenheter, medan den i jämförelse distriktet Vallhov är ca 7,8 procentenheter. Trots dessa minskningar visar resultatet för hela kommunen en minskning på ungefär 3,7 procentenheter.

Det mål som hade satts att uppnå 80% valdeltagande på Nya Bruket har tyvärr inte uppnåtts. För att förstå varför det inte har uppnåtts, kan det vara bra att ta en titt på den information som finns tillgänglig om vikten av valdeltagande och hur det påverkar samhällets utveckling. En högre valdeltagande kan bidra till en starkare demokrati, där alla röster räknas och där samhällets beslut är mer representativa för befolkningens önskemål. Det kan också vara nödvändigt att undersöka orsaker till den lägre valdeltagandet i Murgården och Vallhov. Kanske har det skett förändringar i samhället som har påverkat människors intresse för politik, eller så finns det andra faktorer som har spelat in. En utförlig undersökning skulle kunna ge mer information om detta och leda till konkreta åtgärder för att öka valdeltagandet i framtiden.

Område	2018	2022	Skillnad procentenheter
Sandvikens kommun	86,95%	83,24%	-3,7%
Vallhov	87,27%	79,48%	-7,8%
Murgården	72,70%	65,46%	-7,2%
Sverige	87,17%	84,21%	-2,96%

Enligt Statistiska Centralbyrån observerades en minskning i valdeltagandet i Sverige med tre procentenheter under riksdagsvalet 2022 i jämförelse med 2018. Denna minskning var mer påtaglig i kommuner med lågt valdeltagande jämfört med kommuner med högt valdeltagande. En ännu större nedgång sågs i de valdistrikt som redan 2018 hade lägst valdeltagande. Det är svårt att avgöra om våra insatser har haft någon inverkan på denna

utveckling. En särskild observation som är värd att notera är att valdeltagandet i Vallhov för första gången sedan valet 2010 var lägre än kommunens genomsnitt.

Lärdom: Ambassadörerna anser att man borde ha varit mer proaktiv i fråga om valet genom att träffa boende och diskutera vikten av att delta i valet. Det hade också varit fördelaktigt att anordna valdebatter mellan olika politiska partier för att skapa mer engagemang inför valet.

Trots att våra aktiviteter var informativa, kan de ha lockat endast personer som redan hade beslutat att rösta. En valdebatt som hölls den 5 september 2022 av dagverksamheten "Drömfabriken" i Sandviken, arrangerad på enkel svenska, uppskattades av deltagarna.

Ambassadörerna lyckades locka med sig cirka 20 deltagare från Nya Bruket, varav hälften inte hade tänkt delta i valet, men debatten fick dem att ändra uppfattning. Det är tråkigt att man/vi inte ordnade en liknande debatt på Nya Bruket.

4. Öka upplevelsen av trygghet, trivsel, tillit och inflytande inom bostadsområdena utifrån Sandvikenhus AB:s NKI och Hyresgästföreningens medlemsundersökningar.

Utfall: Sandvikenhus AB:s NKI undersökning genomförs varannan år, och nästa statistik väntas publiceras under 2023. Enligt den tillgängliga tabellen, baserad på svar som inkom under perioden 2021-10-21 till 2021-11-24, saknas siffror gällande tillit och inflytande inom bostadsområdet.

Kommentar: Vi kommer att följa upp de resultat som rapporteras under 2023 och hoppas att Östra området, där Nya Bruket befinner sig, kan visa på förbättringar.

Ur SandvikenHus NKI undersökning 2019/2021 Andel som svarar "dåligt" eller "inte så bra"

	Östra området		Västra Området		Övriga kommunelar	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021
Personlig trygghet kvällar/nätter	25,4%%	28,30%	19,80%	22,50%	10,30%	11,20%
Trivsel i kvarter/bostadsområde	16,90%	16,20%	14,10%	14,70%	6,60%	6,60%
Trygghet i närområdet	24,30%	25,40%	19%	18,60%	12,20%	7,40%
Försämring i jämförelse med 2019						
Förbättring i jämförelse med 2019						
Oförändrat i jämförelse med 2019						

Kommentar: Det framkom klart från enkäten med ambassadörerna att det är nödvändigt att åtgärda frågor rörande ökad trygghet i området, särskilt för HBTQ personer och unga tjejer. Många rapporterade om svårigheter med att leva öppet som HBTQ person i området, vilket inte återspeglas i statistik kring hatbrott. Det handlar i hög grad om inställningar och värderingar som fortfarande är hinder. Detta blev tydligt vid en workshop om normkritik, där 65% av ungdomarna svarade att de skulle avbryta vänskapen med en person som kom ut som homosexuell/bisexuell.

Lärdom: Som svar på detta samordnade VÄXA tillsammans med RFSL Gävleborg och Gävle Pride en 3-dagars utbildning under sommaren 2022. Efter uppföljning hösten samma år svarade ingen av ungdomarna att de skulle avbryta vänskapen, medan 10% svarade att de inte visste hur de skulle agera (jämfört med 0% vid första workshopen). Samma gäller för unga tjejers upplevda trygghet att vara ute. ABF kommer att samordna arbete under 2023 för att stärka situationen för unga tjejer.

5. Öka andelen aktiva inom föreningar och annan organisering i området.
 - Antal rapporterade studietimmar inom ABF ska vara minst 3 000 under tredje projektåret.
 - Antal rapporterade kulturarrangemang inom ABF ska ha ökat med 100 % under tredje projektåret jämfört med nuläget.
 - Andelen boende som är medlemmar i Hyresgästföreningen ska öka med 10 procentenheter i bostadsområdet under projekttiden.
 - Antalet förtroendevalda inom Hyresgästföreningen ska öka med 100 % i bostadsområdet under tredje projektåret jämfört med nuläget.
 - Antal aktiva i Borrådet ska öka.
 - Antalet ungdomsproducerade aktiviteter inom projektet ska uppgå till minst 10 per år, varav minst 2 av större karaktär.

Det finns för närvarande ingen tillgänglig statistik gällande antalet studietimmar och kulturarrangemang. Enligt målsättningen har ungdomsproducerade aktiviteter gått väl, förutom för år 2020, med ungdomsproducerade aktiviteter menar vi att ungdomar själva planerat och genomfört aktiviteten. Tex har ungdomarna själva planerat och genomfört en grillkväll för boende på Nya Bruket. Det ligger ett värde i att ungdomar själva producerar aktiviteter. Antalet förtroendevalda och medlemmar i Hyresgästföreningen har varit konstant. Det är viktigt att notera att vi behöver vänta på slutrapporter från år 2022 för att få en heltäckande bild av resultatet. Prognosen för studietimmar och kulturarrangemang hos ABF Sverige tyder på en återhämtning till cirka 40% av nivån från år 2019. Påverkan från pandemin har haft en allmänt negativ inverkan på verksamheten. Lokalt på Nya Bruket upplever ABF en ökning av studietimmar och kulturarrangemang under år 2022, men antalet

har inte nått upp till 3000 studietimmar. Under år 2022 har ungdomarna på Nya Bruket startat en egen förening och också engagerat sig i andra föreningar.

Viktiga lärdomar från projektet inkluderar att det är svårt att följa upp målen under de rådande omständigheterna. ABF har lärt sig att det är nödvändigt att märka verksamheten i befintliga system på ett mer detaljerat sätt, inklusive lokalt på orter eller bostadsområden, inte bara generellt för kommunen. Sandvikenhus och Hyresgästföreningen har en utmaning att locka yngre personer till Borådet, vilket kräver en uppföljning av deras struktur och upplägg. ABF kommer att fungera som stöd för de föreningar som ungdomarna har startat och engagerat sig i.

6. Minskade kostnader för avfallshantering och felsortering i miljöhus, städning och skadegörelse inom bostadsområdet. Detta görs med matchning av statistik från Sandvikenhus och Gästrike Återvinnare.

Utfall: Tyvärr blev det inte möjligt att genomföra matchningen mellan Sandvikenhus och Gästrike Återvinnare lokalt. Som ett resultat är det inte möjligt att utvärdera måluppfyllelsen i detta avseende.

Kommentar: Under 2022 samarbetade ABF och Sandvikenhus för att utbilda hyresgäster på bruket i frågor relaterade till boende i hyresrätt, såsom regler och rutiner. Projektet, går under namnet "boskolan", har pågått en tid, och det är fortfarande oklart om det har någon direkt inverkan på projektet. Däremot har det konstaterats att många som har delta i boskolan också har varit aktiva i de aktiviteter som har arrangerats inom projektet.

Lärdomar: Det är avgörande att tidigt identifiera vilka indikatorer som kan följas upp och vilka som inte kan. Vi har också lärt oss att det skulle ha varit fördelaktigt att tidigare involvera vuxna deltagare från boskolan i projektet, istället för att se det som parallella arbetsområden.

Erfarenhet och kommentar

Under de senaste åren har vi genom vår investering lärt oss en hel del. Vi har till exempel lärt oss att snabbt anpassa projektet till en mer digital värld. Denna investering har också gett oss samarbetspartners möjlighet att maximera våra gemensamma resurser och kunskap. Vi är övertygade om att samarbetet kommer att öka och bli mer verksamt i framtiden.

Alla fyra organisationer bakom Växa har fortsatt samverka för att hålla projektets anda levande. Sandviken Hus och ABF samverkar under 2023 för att tillsammans öppna en mötesplats för dagledig på Nya Bruket. Rapatac och ABF fortsätter att samarbeta med att ordna kontinuerliga möten med invånarna i området. Unga på nya bruket erbjuds att delta i olika verksamheter såsom familjedagar och andra öppna evenemang.

Under år 2022 blev många ungdomar som deltog i VÄXA:s verksamhet också engagerade i andra föreningar. En förening som tidigare bara fanns i Gävle startade sin verksamhet i Sandviken med hjälp av VÄXA-ambassadörerna. Vi har också sett att andra föreningar, som till exempel Sandvikens Schackklubb, som har lokaler på Nya Bruket, har fått en helt ny publik tack vare denna investering.

Under 2023 kommer följande verksamheter att starta eller fortsätta på grund av investeringen:

- Öppna träffar för nybörjare tillsammans med Schackklubben
- Ett projekt med unga tjejer från Nya Bruket som möter unga tjejer från landsbygden
- Killsnack, en samtalsserie mellan unga killar på Nya Bruket om deras livsvillkor och tankar
- 5 öppna möten per år där invånarna på Nya Bruket kan träffas
- Kurs i husmanskost på Nya Bruket
- En utställning med bilder och berättelser från människor från Nya Bruket
- En ledarutbildning för unga från Nya Bruket
- En öppen mötesplats på helgerna för unga på Nya Bruket och Norrsätra
- Workshop under Sandvikens poesifest
-

Kommunen och civilsamhället gjorde många olika insatser på Nya Bruket under 2022. Efter två år av pandemin fanns det en stor lust och vilja att träffas och ha gemensamma aktiviteter. Detta gjorde det möjligt för VÄXA-ambassadörerna att organisera verksamhet. Vi har under projektet lyckats organisera en stor mängd unga människor på Nya Bruket. ABF har en ledarbank med närmare 80 ungdomar från området som idag stödjer olika aktiviteter

Under sommaren har en stor mängd ungdomar erhållit möjligheten att arbeta med timlön, däribland fem ungdomar från VÄXA, som arbetade på Sandvikens Bruksmuseum. Dessutom har många ungdomar agerat som kursvärdar och medverkat i olika projekt inom Sandvikenhus.

Det har varit svårt att involvera vuxna i samma grad som ambassadörer för organisationen. Detta beror inte på bristande vilja, utan snarare på otillräcklig tillgänglig tid hos de vuxna. Det finns dock en mindre grupp personer som är mycket engagerade och har en stark vilja att göra en skillnad, men många vuxna väljer att inte delta på grund av bristande språkkunskaper eller vetskap. Detta har vi kunnat motverka med bland annat material på andra språk samt att tidigare ha öppna möten och samtal med vuxna i området. Organisationen kommer att ägna sig åt att följa upp detta under 2023.

Kan det samhällsekonomiska värdet av den sociala investeringen uppskattas vara större än dess kostnader?

Det är en utmaning att exakt kvantifiera de samhällsekonomiska vinster som kan uppstå från denna investering. Trots detta kan vi se en ökning av verksamheter på Nya Bruket, som tidigare saknades. Denna ökning är ett resultat av VÄXA ambassadörernas samlade ansträngningar.

Nya Bruket har en hög andel unga i åldern 20-25 som varken studerar eller arbetar. En del av dessa ungdomar har vi träffat under vårt arbete. Myndigheten för ungdoms och civilsamhällesfrågor (MUCF) har i en rapport förklarat att ungdomar som inte studerar eller arbetar behöver stöd från civilsamhället. Vi ser att VÄXA har bidragit till att vara en sådan form av stöd.

Det socioekonomiska synsättet fokuserar på att arbeta med en helhetssyn, långsiktighet och med tidiga, kunskapsbaserade och samordnade insatser. Detta samarbete kommer att fortsätta mellan samarbetspartners och andra aktörer. Det finns modeller och kalkylmetoder för kommuner och regioner. Vi siktar på att hitta sätt att tillämpa dessa metoder i vårt kommande arbete.

Vilken samverkan har skett mellan aktörer/verksamheter/organisationer?

Sandvikens kommun har initierat ett arbete vid namnet SPIRA, där VÄXA:s unga ambassadörer tillsammans med Sandvikenhus, ABF och Rapatac deltar aktivt. Målsättningen med detta samarbete är att bidra till en positiv utveckling för unga i kommunen genom samverkan och samordnade insatser. Detta projekt är en del av kommunens långsiktiga strategi för att främja ungas välbefinnande och möjligheter till social och ekonomisk utveckling. Vi hoppas att samarbetet mellan de olika aktörerna inom SPIRA kommer att resultera i en framgångsrik och effektiv genomförande av projektet, vilket i sin tur kan leda till en positiv utveckling för invånarna i Sandvikens kommun.

Dokument & Bilagor

Bilaga, Aktiviteter 2021-2022				
Datum	Aktivitet	Deltagare	Kvinnor	Män
2021-01-18	Workshop för Ambassadörer	21	9	12
2021-03-10	Träff med Ambassadörerna	27	15	12
2021-05-04	Planeringsmöte med Ambassadörer	17	9	8
2021-05-05	Planeringsmöte med Ambassadörer	21	10	11
2021-07-06	Öppen Workshop för Ambassadörer	20	10	10
2021-07-28	Öppen Workshop för Ambassadörer	23	9	14

2021-08-10	Öppet möte med Ambassadörerna	150	75	75
2021-09-04	VÄXA ambassadörer håller aktiviteter på Nya bruket	50	35	15
2021-10-08	Grill Aktivitet, fotbollsturnering, lekar och samtal om VÄXA projektet	250	100	150
2021-10-21	"Workshop med Vänner", alla Ambassadörer tar med sig människor dom känner för att processa fram förslag på förbättringar	16	6	10
2021-10-21	Öppet möte med Ambassadörerna	30	17	13
2021-10-23	Öppen träff för intresserade	29	17	12
2021-11-10	Killgrupp på Nya Bruket pratar om Makt och Jämställdhet	11	11	0
2021-11-10	Möte med unga ambassadörer	10	4	6
2021-11-11	Möte med unga ambassadörer	8	5	3
2021-11-18	Workshop , Normkritik för nybörjare på Nya Bruket	25	12	13
2021-11-18	Öppet möte med Ambassadörerna	25	15	10
2021-12-03	Utbildningshelg	24	9	15
2021-12-03	Internat, Ambassadörerna har kurshelg 1 på Gläntan	24	10	14
2021-12-04	Utbildningshelg			0
2021-12-05	Utbildningshelg			0
2021-12-06	Workshop, Unga leder unga	12	6	6
2021-12-08	Unga och Vuxna samtalar om olika typer av ledarskap	20	13	7
2021-12-08	Planeringsmöte ambassadörer	20	8	12
2022-01-15	Möte med unga ambassadörer	17	7	10
2022-01-28				0
2022-02-12	Öppen workshop ungdomar			0
2022-02-12	Fortsättning på Ledarskap och hur man jobbar i projekt	10	3	7

2022-02-28	Workshop med Kvinnor från Nya Bruket om Makt och Jämställdhet	13	13	0
2022-02-28	Öppen workshop ungdomar			0
2022-03-08	Öppen workshop ungdomar			0
2022-03-08	Fika och samtal om Nya Bruket	8	5	3
2022-03-22	Fika och samtal om Nya Bruket	11	6	5
2022-03-25	Internat, Ambassadörerna har kurshelg 2 på Gläntan	25	11	14
2022-03-25	Utbildningshelg	30	14	16
2022-03-26	Utbildningshelg			0
2022-03-27	Utbildningshelg			0
2022-04-03	Fika och öppen förslagslåda med vad som är bra på Nya Bruket	19	10	9
2022-04-03	Workshop Ungdomsledare i Normkritik och projektplanering	24	15	9
2022-04-09	Workshop Ungdomsledare i Normkritik och projektplanering	0		
2022-04-10	Fika och öppen förslagslåda med vad som är bra på Nya Bruket	12	4	8
2022-04-16	Workshop Ungdomsledare i Normkritik och projektplanering	9	5	4
2022-04-17	Fika och öppen förslagslåda med vad som är bra på Nya Bruket	18	10	8
2022-04-23	Workshop Ungdomsledare i Normkritik och projektplanering	11	6	5
2022-04-24	Fika och öppen förslagslåda med vad som är bra på Nya Bruket	26	15	11
2022-04-29	Avstämning Region Gävleborg	25	10	15
2022-04-30	Familjeaktivitet med info värdar om Växa, tog in förslag på aktiviteter att göra på Nya Bruket	150	60	90
2022-05-03	Samordningsmöte med alla projekt på Nya bruket	0		

2022-05-07	Familjedag med flera föreningar, hoppborg, lek, VÄXA på plats	300	150	150
2022-05-13	Avstämning Region Gävleborg Evelina	0		
2022-05-16	Första Hjälp kurs, Det är ungdomar och vuxna som vill lära sig från Nya Bruket	20	8	12
2022-06-04	Familjedagarna på Nya bruket, samtal med boende. Tillsammans med olika föreningar och kommun.	200	100	100
2022-06-18	Workshop med föräldrar om Växa	10	7	3
2022-06-19	Workshop med föräldrar om Växa	9	6	3
2022-06-22	Ambassadörerna ute och träffar människor och pratat om Valet	13	7	6
2022-07-09	Ambassadörsträff för avstämning, Workshop Föräldrar	18	7	11
2022-07-16	Ambassadörsträff för avstämning, Workshop Föräldrar	15	9	6
2022-07-20	Ambassadörsträff för avstämning, Workshop	15	8	7
2022-07-22	Val-kurs från Valmyndighetens hemsidor, för olika frågor som dykt upp	9	6	3
2022-07-26	Val-kurs från Valmyndighetens hemsidor, för olika frågor som dykt upp	13	5	8
2022-08-06	Avstämning Ambassadörer samt genomgång av Valets olika partier	20	9	11
2022-08-16	Planering ABF/Rapatac	10	5	5
2022-08-17	Utbildning om HBTQ frågor, samarbete med Gävle Pride/RFSL Gävleborg	24	15	9
2022-08-18	Utbildning om HBTQ frågor, samarbete med Gävle Pride/RFSL Gävleborg	25	12	13

2022-08-19	Utbildning om HBTQ frågor, samarbete med Gävle Pride/RFSL Gävleborg	24	11	13
2022-08-21	Ambassadörerna möter boende på Nya bruket	100	50	50
2022-08-25	Folkfest på Nya Bruket	200	150	50
2022-09-03	Val-workshop för boende	24	11	13
2022-09-04	Val-workshop för boende	22	12	10
2022-09-13	Avstämning Region Gävleborg	0		
2022-09-17	Avstämning Ambassadörer, kurs med tema Valet-Hur gick det mm samt inspiration för hösten	26	12	14
2022-11-25	Hel helg med utvärdering och slutinternat	30	14	16
2022-11-26	Hel helg med utvärdering och slutinternat			0
2022-11-27	Utbildningshelg			0
2022-12-10	Skrivarworkshop	13	3	10
2022-12-11	Skrivarworkshop	13	3	10
2022-12-27	Ledarskap och utvärdering	17	10	7
2022-12-28	Fortsättning med ledarskap och utvärdering	20	8	12